

Проект співфінансується Європейським Союзом, проте висловлені погляди та думки належать лише авторам цього проекту і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу чи Європейського виконавчого агентства з питань освіти та культури. Ні Європейський Союз, ні грантодавець не можуть нести за них відповідальність.

Чала В.С.

Науковий керівник

Якуб С. В.

PhD-студент

Придніпровська державна академія будівництва та архітектури

РЕЛЕВАНТНИ КЕЙСИ РОЗВИТКУ ЦИРКУЛЯРНОГО СПОЖИВАННЯ З ДОСВІДУ КРАЇН ЄС.

Циркулярне споживання є концепцією, спрямованою на максимізацію використання ресурсів і мінімізацію відходів. Країни Європейського Союзу активно розвивають стратегії та політики для сприяння циркулярному споживанню. Стратегія "Європейський Зелений Курс» виступає ключовою стратегією ЄС, яка спрямована на трансформацію в сталу та відновлювальну економіку, яка буде сприяти захисту навколишнього середовища та розвитку суспільства. Основні кейси та напрями реалізації стратегії включають напрями енергетики та зміни клімату.

По-перше, це цілі зменшення викидів CO₂. Встановлення амбіційних цілей зменшення викидів парникових газів, включаючи мети до 2030 року та довгострокові цілі для досягнення кліматичної нейтральності до 2050 року.

Наступним стратегічним орієнтиром є зростання відновлювальної енергії в ЄС. Сприяння розвитку відновлювальних джерел енергії та зменшення залежності від вугільних джерел.

Циркулярна економіка стосується стратегії щодо відходів. Тут орієнтири впровадження нових стандартів та правил для промисловості щодо обробки відходів, переробки та використання вторинних сировин. Також в ключі ініціативи щодо продуктів та виробництва передбачається впровадження стратегій, що сприяють довготривалому використанню продуктів, ремонту та переробці.

В аспекті охорони біорізноманіття та сільського господарства діє стратегія "Від ферми до виносу" або заохочення стійкого сільського

господарства, що сприяє охороні біорізноманіття та зменшенню негативного впливу на довкілля.

Важливе місце в стратегії Зеленого Курсу займають ініціативи щодо зеленої мобільності або запровадження нових стандартів для транспорту та підтримка розвитку електричних автотранспортних засобів та інфраструктури для їх зарядки.

Все попереднє фактично є неможливим без фінансування проектів та досліджень, спрямованих на інновації та нові технології для досягнення екологічних цілей. Для активізації інновацій та досліджень багато років діє та розвивається європейська програма Horizon Europe.

Приклади модернізації та енергоефективності охоплюють як приватний так і державний сектори. Красномовним є приклад компанії Elkem, яка виробляє силікони, кремній, сплави для ливарної промисловості, вуглець і мікрокремнезем та інші матеріали. Elkem була заснована в 1904 році, має понад 7000 співробітників і 30 виробничих майданчиків по всьому світу. Керівництво вирішило інвестувати в значну модернізацію печі на Elkem Salten. Окрім збільшення терміну служби та ефективності печі, модернізація зменшить викиди CO₂ до 50 %, а також покращить робоче середовище на виробництві.

Загальний бюджет модернізації становить близько 250 мільйонів норвезьких крон і отримує хорошу підтримку від фонду. Компанія Elkem Salten модернізувала інші дві печі відповідно в 2013 та 2015 рр. Після цієї конверсії завод планує вдвічі скоротити викиди CO₂ від своїх трьох плавильних печей, що еквівалентно 500 000 дизельних автомобілів. Завдяки цій інвестиції всі три печі Salten тепер також матимуть технологію зниження викидів CO₂. Модернізація печі забезпечить повну утилізацію тепла відхідних газів, звідки відпрацьовані гази надходитимуть до теплоутилізаційної установки, яка зараз будується паралельно для всіх трьох печей у Elkem Salten.

Разом з інвестиціями в завод з рекуперації енергії, який зараз будується, ці інвестиції в модернізацію покращують конкурентоспроможність Elkem Salten і як найбільш енергоефективного кремнієвого заводу в світі. Це важлива інвестиція для Elkem для досягнення її екологічних цілей. Інвестиція також забезпечує створення цінності як для Elkem Salten, так і для регіону.

Одним з близьких та успішних прикладів управління відходами у державному секторі є приклад Польщі. Ставши у 1990-х на шлях євроінтеграції, поляки мусили пристосувати своє національне законодавство до європейського в питаннях, що, зокрема, стосуються сміття. Першим кроком до удосконалення методу поводження зі сміттєзвалищами у Польщі була реалізація у 2007 році у місті Познань когенераційного модуля на полігоні ТПВ, який дозволяє отримувати електроенергію та тепло. Загальна потужність модуля становить 508 кВт електричної та 770 кВт теплової енергії, яка надходить через місцеві електромережі на потреби міста. Вся теплова енергія спрямовується на розташований поруч тепличний комплекс. Згодом були реалізовані інші когенераційні модулі. З введенням у 2003 році закону «Про дотримання чистоти і порядку» покладено край нелегальним сміттєзвалищам. Закон зобов'язав поляків сортувати відходи на 5 компонентів: папір, безбарвне та кольорове скло, метал та пластик, інші відходи, які не підлягають переробці у контейнери, які розміщені біля будинків. Договір на вивезення відходів підписується з окремим ОСББ. В разі потрапляння у контейнер несортованого сміття водій машини заявить про порушення до відповідної інспекції. В якості покарання будинок можуть зобов'язати заплатити за бак з несортованим сміттям більшу суму або взагалі переглянути щомісячні тарифи.

Відповідно до вимог законодавства ЄС — до 2020 року Польща зобов'язана переробляти та готувати до повторного використання не менше 50% відходів по цілій країні. Мова йде, в першу чергу, про пластикові вироби, метали, папір і скло. Станом на 2017 рік, Польща переробляє ледве більше половини від необхідної норми — 26%, а динаміка росту цього показника 28%

При всій успішності ця європейська практика управління відходами надто повільна — 0,7% за рік. Такими темпами, переробляти 50% відходів Польща зможе не раніше 2050 року. Темпи і масштаби переробки відходів в Польщі треба суттєво збільшити — це основна мета і основне завдання Міністерства охорони навколишнього середовища Польщі. Перший крок — це обов'язкове сортування сміття усіма жителями Польщі, яке запроваджено з 1 липня 2017 року. Саме з цієї дати сміття сортують на 4 види. В ідеалі, папір поляки сортують у синій контейнер, пластик — у жовтий,

біовідходи — у коричневий, а скло — у зелений. Якщо цього населення не робитиме, то Польща не зможе розраховувати на 1,3 мільярда злотих від ЄС для розвитку переробної галузі. До того ж, якщо відходи не сортуватимуть, то виконати ще одну вимогу ЄС — переробляти половину усіх відходів Польщі, буде теж неможливо. А це загрожує країні покараннями у вигляді штрафів.

Адаптація цих кейсів до українського контексту може вимагати врахування особливостей країни, таких як економічні можливості, соціальні виклики та існуючі регуляторні рамки. Однак впровадження подібних стратегій може сприяти покращенню сталості та захисту довкілля в Україні.

Список використаної літератури:

1. European Commission. (2021). Circular Economy for Consumers - Making the EU Green Deal Work for Consumers. <https://ec.europa.eu/environment/circular-economy/pdf/circular-economy-consumers.pdf>
2. European Commission. (2021). Horizon 2020 - Work Programme 2018-2020 <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/h2020-section/societal-challenges>
3. European Environmental Agency. (2020). Circular Material Use across EU Member States. <https://www.eea.europa.eu/publications/circular-material-use-across-eu>
4. Лопушанська Марія. “Енергоефективність: практичні кейси на прикладі країн Європи (Норвегія)” <https://ukraine-oss.com/energoefektyvnist-praktychni-kejsy-na-prykladi-krayin-yevropy-norvegiya/>
5. К 77 Кращі європейські практики управління відходами (посібник) / А. Войціховська, О. Кравченко, О. Мелень-Забрамна, М. Панькевич, [за заг. ред. О. Кравченко] — Видавництво «Компанія “Манускрипт”» — Львів, 2019. — 64 с. ISBN 978-966-2400-74-8
6. ЧИЧУЛІНА, Ксенія Вікторівна; ХОРИШКО, Максим. Європейські підходи до зеленого курсу економіки України. In: *The 7th International scientific and practical conference*

7. "Innovative areas of solving problems of science and practice" (November 08–11, 2022) Oslo, Norway. International Science Group. 2022. 700 p. 2022. p. 150.
8. Олійник, Т. Г., and В. С. Петренко. "ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЗЕЛЕНОЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ." ISBN 978–617–8187–00–2© Херсонський національний технічний університет, 2023© Kherson National Technical University, 2023 (2023): 103.
9. Зварич, Роман. "ПІСЛЯВОЄННА ЗЕЛЕНА РЕКОНСТРУКЦІЯ УКРАЇНИ." ІННОВАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ: ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД: 118.

СЕКЦІЯ 2. Стратегії конкурентоспроможності сучасного європейського бізнесу: національний та міжнародний контекст

Проект співфінансується Європейським Союзом, проте висловлені погляди та думки належать лише авторам цього проєкту і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу чи Європейського виконавчого агентства з питань освіти та культури. Ні Європейський Союз, ні грантодавець не можуть нести за них відповідальність.

Герасимова О. Л.,

Придніпровська державна академія будівництва та архітектури

АНАЛІЗ УСПІШНОГО ДОСВІДУ КОРОЛІВСТВА ДАНІЇ ПО ПАТРОНАТУ НАД РЕГІОНОМ З ВРАХУВАННЯМ КОРУПЦІЙНИХ РИЗИКІВ

Абсолютно новою, унікальною моделлю фінансування українських регіонів стало шефство міжнародних партнерів над українськими областями по їхній відбудові. Вперше ідея патронату прозвучала на Всесвітньому економічному форумі в Давосі [1]. В якості успішного прикладу реалізації моделі шефства над певним регіоном можна навести патронат Королівства Данії над Миколаївщиною. Завдяки своєму передовому досвіду, технологічному розвитку та можливостям міжнародної співпраці, наведемо декілька областей, в яких Данія може сприяти економічному розвитку: